

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Arbeidstilsynet
Statens Hus
7468 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
14/124 TOK/

Dato
27.02.2015

Tildelingsbrev 2015 - Arbeidstilsynet

1. INNLEDNING

Det vises til Prop. 1 S (2014-2015) fra Arbeids- og sosialdepartementet samt Innst. 15 S (2014-2015). Med bakgrunn i dette har Arbeids- og sosialdepartementet utarbeidet tildelingsbrev som gir de økonomiske rammene for Arbeidstilsynet i 2015 og en nærmere beskrivelse av prioriteringer, mål og rapporteringskrav.

Målene i dette tildelingsbrevet angir hva som er de høyest prioriterte oppgavene i 2015 og er styrende for tilsynets planlagte virksomhet. Således er det i tillegg viktige oppgaver som Arbeidstilsynet skal utføre i 2015 som ikke eksplisitt er angitt i tildelingsbrevet. Erfaring tilsier at det også kan tilkomme saker som det ikke er tatt høyde for ved årets begynnelse og som kan få stor oppmerksomhet og kreve betydelig innsats. Arbeidstilsynets organisasjon må ha fleksibilitet til å påta seg nye oppgaver som gis av departementet på kort varsel.

Arbeidstilsynet har et selvstendig ansvar for å informere departementet dersom det oppstår vesentlige avvik i gjennomføringen av de prioriterte oppgavene eller i virksomheten for øvrig. Dersom Arbeidstilsynet vurderer at det er uklarheter i de forutsetninger og krav som formidles, har etaten et selvstendig ansvar for å ta saken opp med departementet.

Innholdsfortegnelse

1.	INNLEDNING	1
2.	LANGSIKTIGE MÅL OG PRIORITERTE UTVIKLINGSOPPGAVER	3
2.1	Prioriterte utviklingsoppgaver i 2015.....	3
2.2	Strategisk IKT utvikling	5
3.	MÅL OG STRATEGIER FOR 2015	6
3.1	Arbeidstilsynet skal bidra til at virksomhetene fremmer et åpent, trygt og fleksibelt arbeidsliv	6
3.1.1	Useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet	6
3.1.2	Systematisk forebyggende HMS-arbeid – inkluderende arbeidsliv	8
3.2	Utvikling av ny kunnskap om arbeidsmiljø, arbeidsforhold, arbeidshelse og sikkerhet	9
3.3	Regelverksarbeid og endring av tilsynspraksis.....	10
3.4	Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet skal arbeide for å ha tillit og troverdighet i offentligheten, samt opptre enhetlig overfor virksomhetene.....	11
4.	BEVILGNING OG TILDELT BELØP	12
4.1	Budsjettrammer	12
4.2	Bevilgningsmessige forutsetninger	12
4.3	Håndtering av eventuelle utforutsette utgifter/inntektsbortfall	13
4.4	Fullmakter	13
5.	ADMINISTRATIVE FØRINGER.....	14
5.1	Fellesføring - tidstyver.....	14
5.2	Samfunnssikkerhet og beredskap	14
6.	INNSPILL TIL BUDSJETTPROSESSEN OG RAPPORTERING.....	15
6.1	Innspill til budsjettprosessen for 2015	15
6.1.1	Innspill til budsjettproposisjonen.....	15
6.1.2	Innspill til tildelingsbrev, risikovurderinger og nye, store satsingsforslag	15
6.2	FoU behov	15
6.3	Årsrapport for 2015.....	15
6.4	Halvårsrapportering	17
6.5	Øvrig rapportering.....	18
	Økonomirapportering pr. 31. august 2015.....	18
6.6	Løpende rapportering.....	18
7.	DIALOG OG PLANLAGTE MØTER	19

Vedlegg:

1. Budsjettfullmakter
 2. Personalfullmakter
 3. Rapporteringsoversikt
 4. Møteplan for styringsdialogen
-

2. LANGSIKTIGE MÅL OG PRIORITERTE UTVIKLINGSOPPGAVER

Arbeidstilsynets hovedmål er å arbeide for et seriøst, trygt og inkluderende arbeidsliv med trygge tilsettingsforhold og en meningsfylt arbeidssituasjon for den enkelte. Hovedmålet blir konkretisert gjennom tiltak/aktiviteter som skal gjennomføres i løpet av året.

Arbeidstilsynets mål og tiltak skal underbygge regjeringens mål for arbeidsmiljø- og sikkerhetspolitikken.

Arbeidsgiver har ansvar for å påse at virksomhetene har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og forsvarlige arbeidsforhold, bl.a. ved å gjennomføre et systematisk og godt helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Arbeidstilsynets skal føre tilsyn med at arbeidsgiver arbeider systematisk for å sørge for forsvarlige arbeidsmiljøforhold. Arbeidstilsynets innsats skal rettes mot utsatte næringer, virksomheter og yrker, og spisses mot problemstillinger/tema som bidrar til at arbeidsforholdene ikke er forsvarlige. Arbeidstilsynet skal tilstrebe å ha en størst mulig andel tilsyn og utadrettede aktiviteter. Arbeidstilsynet må prioritere å være synlig og tilstede ute blant virksomhetene. Andre virkemidler enn tilsyn benyttes der dette er mer hensiktsmessig for å bedre måloppnåelsen.

Arbeidstilsynet skal særlig prioritere å følge opp viktige utfordringer for et åpent, trygt og fleksibelt arbeidsliv:

- Useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet
- Manglende systematisk forebyggende HMS-arbeid – inkluderende arbeidsliv

2.1 Prioriterte utviklingsoppgaver i 2015

Tilsyn er Arbeidstilsynet viktigste virkemiddel. Mest mulig effektiv ressursbruk innebærer at Arbeidstilsynets tilsynsinnsats må rettes mot de næringer og virksomheter hvor det er størst risiko for at arbeidsmiljøforholdene er uforsvarlige eller useriøse.

Som et tillegg til egne risikovurderinger skal Arbeidstilsynet også samarbeide med partene i arbeidslivet og andre aktører på HMS-området for å utvikle en felles forståelse for hvor det er størst fare for uforsvarlige eller useriøse arbeidsmiljøforhold. Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er en særlig viktig samarbeidspartner i så måte. Arbeidstilsynet og STAMI/NOA skal sammen avklare hvordan arbeidet med gode tilstandsbeskrivelser og risikoanalyser over arbeidsmiljø- og arbeidsforholdene i Norge skal videreutvikles, jf. pkt. 3.2. Samarbeid med partene i arbeidslivet og andre aktører på HMS-området er også viktig for at Arbeidstilsynet skal kunne påvirke og være premissgiver på arbeidsmiljøområdet.

Departementet vil fremover legge stor vekt på at Arbeidstilsynet arbeider aktivt med å videreutvikle og forbedre kvaliteten på sin virksomhet.

Følgende skal prioriteres i 2015:

- Arbeidstilsynet skal videreutvikle etatens arbeid med risikobasert tilnærming og tydeliggjøring av sine prioriteringer. Arbeidstilsynet skal klargjøre hvilke faktagrunnlag, kriterier og vurderinger som ligger til grunn for prioriteringer av bransjer og virksomheter for tilsyn, tema i tilsynet, valg av tilsynsmetodikk og resultat/effekt av tilsynet. Dette for å legge til rette for dialogen knyttet til etatens prioriteringer og ressursbruk, og for å sikre at risikovurderinger og tilsynsmetoder treffer best mulig.
- Arbeidstilsynet skal videreutvikle kvaliteten i tilsynet, både mht. etatens tilnærming/metode i møtet med virksomhetene og slik at tema for tilsynet er relevant for arbeidsmiljøutfordringene. Det er viktig at myndighetenes tilsynstilnærming tilpasses forholdene i ulike næringer og virksomhetstyper og de aktuelle arbeidsmiljøutfordringer. Valg av tema for tilsynet skal ha relevans for arbeidsmiljøutfordringene i de aktuelle bransjer og virksomheter, og være basert på en vurdering av risiko og vesentlighet.
- Arbeidstilsynet skal også videreutvikle arbeidet med å tilpasse de reaksjoner som gis til alvorlighetsgrad og vesentlighet i saken og tema for tilsynet. For å vurdere treffsikkerheten og effekten av tilsynet, kan det bl.a. vurderes om det i større grad enn i dag bør differensieres mellom type og styrke på reaksjoner, og om reaksjonene er relevante og vesentlige for temaet for tilsynet.
- Arbeidstilsynet må som tilsynsvirksomhet sørge for å ha tillit og troverdighet i offentligheten, samt sikre enhetlig opptreden overfor virksomhetene. Det er viktig for Arbeidstilsynets tillit og legitimitet.

Det er avgjørende at Arbeidstilsynet som tilsynsvirksomhet for hele det norske arbeidslivet har enhetlighet og høy kvalitet i sitt arbeid. Det er også viktig for norsk arbeidsliv at Arbeidstilsynet benytter anerkjente metoder og skaper forutsigbarhet i de ordinære tilsynsprosessene. Beslutninger og vedtak skal baseres på tilstrekkelig kunnskap og kompetanse for å opprettholde autoritet og legitimitet på ansvarsområdet. Det er også viktig at Arbeidstilsynet oppfattes som en instans med høy faglig integritet slik at det ikke skapes usikkerhet om hvilke vurderinger som ligger til grunn, både faktiske og rettslige for etatens beslutninger og vedtak.

Riksrevisjonen har hatt noen bemerkninger til Arbeidstilsynets virksomhet de siste årene, sist i dokument 1/2013-2014; merknader som Arbeidstilsynet har arbeidet med å lukke. For å vurdere om målsettingene er nådd og for å sikre økt tillit og troverdighet i offentligheten er det viktig med en verifisering utenfor det offentlige apparatet.

Arbeidstilsynet bes derfor om å sette i gang en ekstern gjennomgang av egen tilsynsvirksomhet, herunder utvelgelse av tilsynsobjekter, metodikk og oppfølging av tilsyn.

Gjennomgangen skal som et minimum gi en vurdering av følgende elementer:

- Metoder, fremgangsmåte og systematikk for utvelgelse av tilsynsobjekter og satsinger.
- Systemer og rutiner som sikrer enhetlig opptreden overfor virksomheter, herunder enhetlighet og kvalitet i beslutninger og vedtak.
- Etatens og inspektørenes kunnskap om betydningen av metodevalg og metoder i tilsynsvirksomheten.
- Etatens oppfølgingsarbeid og læring etter utførte tilsyn.
- En vurdering av Arbeidstilsynets tilsyns- og revisjonsmetodikk opp mot anerkjente metoder og standarder på området.

Et arbeid med å videreutvikle og tydeliggjøre Arbeidstilsynets grunnlag for risikovurderinger/prioriteringer, samt vurderinger av tilsynstiltærning, reaksjonsbruk, effekt og resultater, skal prioriteres i 2015. Dette arbeidet må omfatte både vurderings- og utviklingsarbeid internt i etaten og en ekstern gjennomgang som nevnt over. Dette vil således være to ulike prosesser/prosjekter ved utviklingsarbeidet i etaten som gjennomføres parallelt og må sees i sammenheng. Vi ber om at etaten innen 10. april i år kommer tilbake til departementet med konkrete mandater og fremdriftsplaner for henholdsvis det interne utviklingsarbeidet og den eksterne gjennomgangen i etaten, jf. også rapporteringskrav under pkt. 3.2.

Arbeidstilsynet skal også kontinuerlig videreutvikle sitt arbeid med å måle og vurdere effekter og resultater av tilsynsvirksomheten på kort og lang sikt.

Departementet har som kjent i 2014 iverksatt en evaluering av utviklingen i Arbeidstilsynet etter omstillingen i 2004-2006. Arbeidet omfatter en gjennomgang og vurdering av hvordan beslutningen om Arbeidstilsynets strategi og organisasjon er fulgt opp, samt om Arbeidstilsynets virksomhet og organisering i dag bidrar til god kompetanse, kvalitet, enhetlighet og effektiv ressursutnyttelse. Prosjektet gjennomføres i regi av Agenda Kaupang og Proba Analyse og skal slutføres innen 1. oktober 2015. Arbeidstilsynet skal bidra til dette arbeidet og til eventuell oppfølging.

2.2 Strategisk IKT utvikling

Det er viktig at Arbeidstilsynet har IKT-systemer som bidrar til å effektivisere og kvalitetssikre etatens tilsynsarbeid. I Arbeidstilsynets vurderinger av risikobildet er det fremhevet at ineffektive og arbeidskrevende IKT-systemer fører til mindre ressurser til utadrettet virksomhet, og også til utilsiktede feil og svakheter i planlegging, gjennomføring og rapportering av tilsyn.

Arbeidstilsynets utgiftsramme er derfor i 2015 økt med 19, 5 mill kroner til utvikling, utbedring og modernisering av IKT-systemer. Det er viktig at moderniseringen bidrar til å underbygge etatens prioriterte oppgaver, samt til bedre enhetlighet og kvalitet i tilsynet. En annen effekt av forbedringene av etatens IKT-system vil være å understøtte samarbeidet med andre myndigheter, blant annet i kampen mot arbeidslivskriminalitet.

Når det gjelder rapportering av gevinstrealisering av denne styrkingen vises det til omtale av årsrapport i pkt. 6.3.

3. MÅL OG STRATEGIER FOR 2015

Arbeidstilsynet skal bidra til følgende hovedmål i Prop. 1 S (2014-2015):

Hovedmål 1: Et åpent, trygt og fleksibelt arbeidsliv.

Hovedmål 3: Utvikling av ny kunnskap om arbeidsmiljø, arbeidsforhold, arbeidshelse og sikkerhet.

I tillegg skal Arbeidstilsynet bidra til et hensiktsmessig regelverk, sørge for å ha tillit og troverdighet i offentligheten og sikre enhetlig opptreden overfor virksomhetene.

3.1 Arbeidstilsynet skal bidra til at virksomhetene fremmer et åpent, trygt og fleksibelt arbeidsliv

3.1.1 Useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Arbeidstilsynet skal prioritere innsatsen for å bidra til et trygt og seriøst arbeidsliv og for å bidra til at virksomhetene forebygger sosial dumping. Det er nødvendig med en styrket innsats i særskilte næringer rettet mot useriøsitet og sosial dumping.

Arbeidstilsynet har en viktig rolle i å følge opp tiltakene i regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet som ble lagt fram 13. januar 2015, herunder å medvirke til at samarbeidet og informasjonsdelingen mellom etatene styrkes. Handlingsrommet for bruk av administrative sanksjoner skal utnyttes effektivt. Avdekking av kriminalitet som svart arbeid, illegal arbeidskraft og smugling ligger utenfor Arbeidstilsynets ansvarsområde.

Det skal legges til rette for større grad av samarbeid med andre myndigheter og kontrollorganer på regionalt og lokalt nivå for å styrke den samlede innsatsen mot blant annet kriminalitet i arbeidslivet. Som en del av oppfølgingen av regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet vil departementet ta initiativ til en evaluering av hvordan det lokale samarbeidet mellom etatene fungerer.

Samordnet innsats mot arbeidslivskriminalitet

Regjeringen styrker i 2015 innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Styrkingen skal sette Arbeidstilsynet, Skatteetaten og politiet i stand til økt samordnet innsats for å forebygge og avdekke arbeidslivskriminalitet. Tiltaket innebærer at det pågående pilotprosjektet i

Bergen, hvor Skatteetaten, Kemneren og Arbeidstilsynet er samlokalisert i én enhet, utvides med deltakelse fra politiet. Tiltaket innebærer også at det etableres tilsvarende enheter i to andre byer, der det er størst risiko for og utbredelse av arbeidslivskriminalitet. Satsingen skal bidra til at etatens virkemiddelapparater samlet kan gi best mulig effekt.

Etatene skal i fellesskap utarbeide en gjensidig forpliktende plan for tiltaket. Etatene skal også utarbeide en felles årsrapport for tiltaket hvor det redegjøres for prioriteringer og gjennomføring av innsats og resultater/effekter av samarbeidet.

Regjeringen styrker Arbeidstilsynet, Skatteetaten og politiet med 8,3 mill. kroner hver til dette formålet.

Etaten skal rapportere på status i prosjektet også i halvårsrapporten for 2015.

3-parts bransjeprogram og særskilte bransjesatsinger

Treparts bransjeprogram er et virkemiddel for å målrette innsatsen overfor de deler av arbeidslivet hvor utfordringene er størst. Hensikten er å mobilisere arbeidsgivere, arbeidstakere og myndigheter til i fellesskap å dokumentere og ta fatt i utfordringer når det gjelder arbeidsforhold og arbeidsmiljø i utsatte bransjer. Målsettingen er å oppnå bedre resultater enn det myndighetene og partene oppnår hver for seg.

Bransjesatsingene er forankret i departementet. Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd vil være forum for å fremlegge og drøfte status, resultater og behov for eventuelle nye tiltak med hovedorganisasjonene i arbeidslivet. Arbeidstilsynets virkemidler og ressurser vil være viktige bidrag til bransjesatsingene. I 2015 vil det være bransjeprogrammer innenfor bransjene renhold, uteliv og transport. Arbeidstilsynets nasjonale tilsynssatsinger rettet mot overnatting og servering, renhold og transport, vil være sentrale tiltak og inngå som en del av de respektive bransjeprogrammene. Arbeidstilsynets tilsynssatsinger skal imidlertid bare utgjøre en del av den samlede innsatsen. I tillegg skal det etableres tiltak/aktiviteter som myndighetene og partene initierer og gjennomfører sammen eller hver for seg. Arbeidstilsynet skal også videreføre samarbeidet med partene og andre aktører i bygge- og anleggsnæringen om tiltak innen helse, miljø og sikkerhet (HMS) som har som mål å bidra til en skadefri næring og i samarbeidet om økt seriøsitet.

Servicekontor for utenlandske arbeidstakere (SUA)

Det er besluttet å etablere et nytt servicekontor for utenlandske arbeidstakere (SUA) i Bergen i 2015. SUA er et samarbeid mellom Skatteetaten, politiet, Utlendingsdirektoratet og Arbeidstilsynet. Servicekontoret skal gi utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere et felles kontaktpunkt med norske myndigheter og bidra til kortere saksbehandlingstid. Arbeidstilsynets rolle i denne sammenheng er å informere om arbeidsforhold, for eksempel arbeidstid og lønnsvilkår i Norge. Arbeidstilsynets ramme er i 2015 økt med 2,8 mill. kroner til dette formål.

3.1.2 Systematisk forebyggende HMS-arbeid – inkluderende arbeidsliv

Arbeidstilsynet må fortsatt ha et fokus på kravene til arbeidsmiljøet og det forebyggende HMS-arbeidet i sin utadrettede aktivitet. Tilsynet skal vektlegge relevante tema og arbeidsmiljøutfordringer i den enkelte næring og virksomhet. Kontroll og eventuelle reaksjoner skal målrettes og begrunnes med utgangspunkt i konkrete risikovurderinger i det enkelte tilfellet, jf. også pkt. 2.1.

Forebygging av ulykker i bygg- og anlegg – Charter om treparts samarbeid

For å forebygge arbeidsulykker, er det innledet et samarbeid med partene i bygge- og anleggsnæringen for å bidra til en sterk nedgang i antall dødsfall og skader i næringen. Arbeidstilsynet skal representere arbeidsmiljømyndighetene i styringsgruppen for arbeidet, samt være sekretariat for samarbeidet. Arbeidstilsynet og STAMI skal, basert på dette arbeidet, utarbeide en årlig rapport om skadeutviklingen i bygge- og anleggsnæringen.

Inkluderende arbeidsliv – bidrag til oppfølging av IA-avtalen

Arbeidstilsynets tiltak for et systematisk forebyggende HMS-arbeid må sees i sammenheng med regjeringens satsing på et inkluderende arbeidsliv. Arbeidstilsynet skal bidra i IA-arbeidet, både gjennom tilsyn og veiledning. Arbeidstilsynet skal også bidra til samarbeidet mellom partene i arbeidslivet; nasjonalt i arbeidet med oppfølging av avtalen og på regionalt nivå gjennom de fylkesvise IA-rådene.

Rapporteringskrav

Følgende skal inngå i rapporteringen om resultater og aktiviteter i årsrapporten:

- Oversikt over antall tilsyn, totalt og fordelt på tilsynsaktivitet, næringer og varslede vs. uanmeldte tilsyn.
- Ressursbruk fordelt på tilsynsaktivitet, samt en nærmere beskrivelse av forholdet mellom antall tilsyn og ressursbruk.
- Oversikt over andel tilsyn med reaksjoner og type reaksjon, fordelt på tilsynsaktivitet og næringer. Reaksjonsandelene skal angis inndelt etter hva som har vært tema for tilsynet og inndelt etter alvorlighetsgrad.

- Oversikt over antall vedtak om tvangsmulkt, antall vedtak om stans som pressmiddel, antall vedtak om stans ved overhengende fare, antall anmeldelser og bruk av overtredelsesgebyr.
- I årsrapporten skal det rapporteres på planer, status, resultater og behov for nye tiltak i treparts bransjeprogram.

Halvårsrapport og årsrapport:

- I halvårsrapporten og årsrapporten skal det rapporteres særskilt på oppfølgingen av arbeidslivskriminalitet, useriøsitet og sosial dumping, herunder samarbeid med berørte myndigheter. Den årlige fellesrapporten fra berørte etater vedlegges årsrapporten til departementene. Saken vil bli satt på dagsorden i etatsstyringsdialogen og etatene vil i den sammenheng kunne bli bedt om en særskilt rapportering.

3.2 Utvikling av ny kunnskap om arbeidsmiljø, arbeidsforhold, arbeidshelse og sikkerhet

Arbeidstilsynet skal gjennom eget arbeid og gjennom samarbeid med relevante kunnskapsleverandører bidra til at det finnes et godt faglig grunnlag for politikktutforming og forvaltning på arbeidsmiljøområdet. Arbeidstilsynet skal også, særlig i samarbeid med STAMI, bidra til at det foreligger et omforent og helhetlig bilde av arbeidsmiljøtilstanden og risikoforholdene som grunnlag for oppfølging og iverksettelse av forebyggende tiltak, både fra de sentrale aktørene i arbeidslivet og fra arbeidsmiljømyndighetenes side. Sammenstilling og systematisering av erfaringene fra etatens eget arbeid er en viktig del av dette kunnskapsbaserte oversiktsbildet. Kvaliteten på det samlede fakta- og dokumentasjonsgrunnlaget vil være meget viktig for å sikre solide kunnskapsbaserte risikovurderinger og prioriteringer knyttet til Arbeidstilsynets virksomhet og tilsyn.

Arbeidstilsynet skal i 2015 prioritere:

- Sammenstille, systematisere og formidle erfaringene fra etatens eget arbeid, slik at utviklingen innen Arbeidstilsynets tilsynsområde framstår tydelig for partene i arbeidslivet og andre sentrale aktører.
- En avklaring i samarbeid med STAMI/NOA av hvordan arbeidet med gode tilstandsbeskrivelser og risikoanalyser over arbeidsmiljø- og arbeidsforholdene i Norge skal videreutvikles. I dette arbeidet inngår også en avklaring av hvilken dokumentasjon som samlet sett skal utgis/formidles i denne sammenheng, og hvilket samarbeid og arbeidsdeling det skal være mellom Arbeidstilsynet og STAMI, jf. også pkt 2.1.

- Videreutvikle strategisk samarbeid og kunnskapsdeling, samt vurdere fremtidig kunnskapsbehov i samarbeid med Petroleumstilsynet og STAMI.
- Arbeidstilsynet skal bidra til videreutvikling av kunnskap om kjemikalier i norsk arbeidsliv, jf. utvikling av databasen EXPO ved STAMI. Resultatene fra kartleggingen skal benyttes til bedre målretting av tilsyn med kjemisk helsefare.

Rapporteringskrav

- Innen 10. april i år skal Arbeidstilsynet utarbeide en plan for kvalitetssikring og videreutvikling av arbeidet med risikovurderinger, tema/innretning på tilsyn og tilnærming til virksomhetene og reaksjonsbruk, jf. pkt. 2.1. Herunder skal det særskilt redegjøres for hvordan Arbeidstilsynet i 2015 arbeider for å tydeliggjøre det faglige grunnlaget for sine prioriteringer:
 - Dokumentasjonsgrunnlaget; hvordan dokumentasjon samles
 - Hvordan dokumentasjonsgrunnlaget bearbeides
 - Hvordan det besluttes på bakgrunn av dokumentasjonsgrunnlaget
- Det skal også innen 10. april legges frem planer for den eksterne gjennomgangen av egen tilsynsvirksomhet som er nevnt under pkt. 2.1. Planen skal inneholde konkret mandat for arbeidet med milepæler og rapporteringspunkter i det samlede utviklingsarbeidet. Saken vil bli fulgt tett opp i den videre etatsstyringsdialogen.
- Arbeidstilsynet og STAMI skal ifm. halvårsrapporten 2015, legge frem en felles vurdering av hvordan arbeidet med gode tilstandsbeskrivelser og risikoanalyser over arbeidsmiljø- og arbeidsforholdene i Norge skal videreutvikles.

3.3 Regelverksarbeid og endring av tilsynspraksis

Alle regelverksinitiativer, herunder kost-/nytteeffekter av mulige endringer, skal drøftes med partene i Regelverksforum. Også vesentlige endringer i tilsynspraksis må vurderes i kost-/nytteperspektiv og på forhånd søkes forankret i berørte sektorer/organisasjoner.

Rapporteringskrav:

- Plan for løpende regelverksarbeid skal sendes departementet innen 15. februar hvert år.
- I årsrapporten skal det gis en status for foregående års regelverksplan.
- I årsrapporten skal det gis en oversikt over utviklingen i sakstilgang for tvisteløsningsnemnda.

3.4 Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet skal arbeide for å ha tillit og troverdighet i offentligheten, samt opptre enhetlig overfor virksomhetene

For å bidra til enhetlighet og kvalitet i arbeidet er det en forutsetning at det finnes gode styringsprosesser mellom direktorat og region og innad i regionene. Beslutninger, vedtak og opptreden i offentligheten skal baseres på tilstrekkelig kunnskap og kompetanse for å opprettholde autoritet og legitimitet på ansvarsområdet, samt god og korrekt opptreden overfor virksomhetene. Det er også viktig at Arbeidstilsynet har høy faglig integritet slik at det ikke skapes usikkerhet om hvilke vurderinger som ligger til grunn, både faktisk og rettslig for etatens beslutninger og vedtak.

Arbeidstilsynet skal i 2015 prioritere følgende:

- Videreutvikle og gjennomføre systemer og rutiner som bidrar til felles rolleforståelse og enhetlig og korrekt opptreden overfor virksomhetene, herunder enhetlighet og kvalitet i beslutninger og vedtak.

Rapporteringskrav

Følgende skal inngå i rapporteringen om resultater og aktiviteter i årsrapporten:

- Det skal redegjøres for tiltak som er gjennomført for å videreutvikle og kvalitetssikre enhetlighet og kvalitet i tilsynet.
- Det skal redegjøres for tiltak for å videreutvikle og gjennomføre systemer for felles rolleforståelse, enhetlighet og god og korrekt opptreden overfor virksomhetene og andre aktører.
- Det skal rapporteres på eventuelle brukerundersøkelser.

4. BEVILGNING OG TILDELT BELØP

4.1 Budsjetterammer

Utgifter

Følgende midler stilles til disposisjon for Arbeidstilsynet i 2015:

Kap. 0640 Arbeidstilsynet

Post	Betegnelse	Kroner
1	Driftsutgifter	539 620 000
21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud.....	10 189 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 500 000
	Sum kap. 640 Arbeidstilsynet	554 309 000

Inntekter

Følgende inntekter forutsettes oppnådd i 2014:

Kap. 3640 Arbeidstilsynet

Post	Betegnelse	Kroner
1	Diverse inntekter	1 281 000
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	6 274 000
5	Tvangsmulkt.....	2 270 000
7	Byggesaksbehandling, gebyrer.....	20 322 000
8	Refusjon utgifter regionale verneombud.....	11 012 000
9	Overtredelsesgebyr	
	Kap. 3640 Arbeidstilsynet	41 159 000

4.2 Bevilgningsmessige forutsetninger

Bevilgningen er styrket med totalt 35,8 mill. kroner hvorav 8,3 mill. kroner til styrking av samarbeidet mellom Arbeidstilsynet, Skatteetaten og politiet for å motvirke kriminalitet på arbeidsplassen, 8 mill. kroner overført fra kap. 649 til ledelse og drift av det videre arbeidet med treparts bransjeprogrammer, samt 19,5 mill. kroner til utvikling og modernisering av IKT-systemer knyttet til tilsyn. Utvikling og modernisering av IKT-systemene vil også understøtte satsing rettet mot arbeidslivskriminalitet. Bevilgningen er videre styrket med 2,8 mill. kroner til Arbeidstilsynet knyttet til nytt SUA-kontor.

Bevilgningen på post 01 er justert for pris- og lønnsvekst med 17,5 mill. kroner, bevilgningen på post 21 er justert for pris- og lønnsvekst med 0,3 mill. kroner og post 45 er justert med 0,1 mill. kroner.

Fra 2015 skal Norge delta i EaSI-programmets PROGRESS-akse (EU-programmet for sysselsetting og sosial solidaritet). For å finansiere den norske kontingenten, holder departementet tilbake 1 mill. kroner under kap. 640, post 01.

Fra 2015 innføres nøytral merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Ordningen innebærer at betalt merverdiavgift som hovedregel ikke lenger skal føres som driftsutgift på virksomhetens eget budsjettkapittel, men belastes sentralt på kap. 1633 *Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift*, post 01 *Driftsutgifter*. Bevilgningen på Arbeidstilsynets kap. 640, post 01 er på denne bakgrunn redusert med 23 mill. kroner. Bevilgningen på Arbeidstilsynets kap. 640, post 21 er på samme bakgrunn redusert med 0,7 mill. kroner og post 45 er redusert med 0,1 mill. kroner.

Det er videre en forutsetning at alle statlige virksomheter gjennomfører årlige tiltak for å øke produktiviteten for en mer effektiv bruk av ressursene. Arbeidstilsynets bevilgning på kap. 640, post 01 er på denne bakgrunn redusert med 3,1 mill. kroner i effektiviseringsgevinst. Bevilgningen på kap. 640, post 21 er redusert med 0,06 mill. kroner. Tilsvarende er bevilgningene over inntektspostene 04 og 07 også redusert med 0,6 prosent.

4.3 Håndtering av eventuelle utforutsette utgifter/inntektsbortfall

Dersom det i løpet av året oppstår uventede utgifter eller inntektsbortfall skal disse normalt dekkes ved omdisponeringer innenfor tildelt ramme.

Om det ikke er mulig å håndtere merutgiften/inntektsbortfallet innen egne rammer, skal saken tas opp enten i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett eller i forbindelse med omgrupperingsproposisjonen. Forslagene til justeringer skal inneholde:

- Begrunnelse av forslaget om inntekts-/utgiftsændring
- Redegjørelse for de viktigste forutsetninger og usikkerhetsmomenter knyttet til bevilgningsforslaget
- Informasjon om hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense utgiftsøkning/inntektsreduksjonen
- Forslag til inndekning av utgiftsøkningen/inntektsreduksjonen.

Frist for innspill til revidert budsjett:

2. mars 2015

Frist for innspill til omgrupperingsproposisjonen:

21. september 2015

4.4 Fullmakter

Arbeids- og sosialdepartementet delegerer fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 640 Arbeidstilsynet, post 01 Driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kap. 3640 Arbeidstilsynet, post 01 Diverse inntekter, post 06 Refusjoner og post 07 Byggesaksbehandling, gebyrer. Videre delegeres fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 640 Arbeidstilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud

mot tilsvarende merinntekter under kap. 3640, post 08 Refusjon utgifter regionale verneombud.

Vedlegg 1 og 2 gir en oversikt over budsjett- og personalfullmakter som er delegert til Arbeidstilsynet.

5. ADMINISTRATIVE FØRINGER

5.1 Fellesføring - tidstyver

Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal Arbeidstilsynet prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. Etaten skal også vurdere – og eventuelt ta initiativ til – tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 01.06.2015 skal etaten melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Etaten skal så i dialog med departementet velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å avvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet og hvordan det skal arbeides videre med disse.

Det vises for øvrig til rundskriv H-6/2014 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med nærmere orientering om arbeidet med tidstyver.

5.2 Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeidstilsynet har innenfor eget myndighetsområde ansvar for følge opp og ivareta samfunnssikkerhet og beredskap. Arbeidstilsynet skal med utgangspunkt i en risikobasert tilnærming sørge for oversikt over risiko, sårbarhet og beredskap i sektoren og for egen virksomhet. Oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap skal skje på en systematisk, dokumenterbar og målrettet måte. Det skal regelmessig gjennomføres øvelser. Øvelser og hendelser skal evalueres.

Rapporteringskrav

I årsrapporten skal det gis en kortfattet beskrivelse av risikoutvikling og oversikt over gjennomførte øvelser.

6. INNSPILL TIL BUDSJETTPROSESSEN OG RAPPORTERING

6.1 Innspill til budsjettprosessen for 2015

6.1.1 Innspill til budsjettproposisjonen

Arbeidet med Prop. 1 S (2015-2016) vil være tema på etatsstyringsmøtet i mars 2015. Det er viktig at etaten og departementet er enige om hvilke utfordringer og målsettinger som skal danne utgangspunkt for utarbeidelse av innspill til budsjettproposisjonen. De målsettingene som vil fremgå av innspill til budsjettproposisjonen skal gjenspeiles i senere innspill til tildelingsbrev der det foretas en avveining av detaljeringsnivået i hhv. proposisjon og tildelingsbrev. Departementet vil i etterkant av marsmøtet oversende nærmere bestilling av innspill til budsjettproposisjonen. Fristen for innspill er satt til 30. april 2015, jf. vedlegg 3.

6.1.2 Innspill til tildelingsbrev, risikovurderinger og nye, store satsingsforslag

Fristen for innspill til tildelingsbrev er en uke før høstens etatsstyringsmøte. Departementet vil i forkant sende ut utkast til tildelingsbrev basert på endelig forslag til budsjettproposisjon samt fjorårets tildelingsbrev. Arbeidstilsynet skal samtidig med innspillet også oversende et oppdatert risikobilde som vil gjennomgå i tilknytning til tildelingsbrevets målsettinger.

Til høstmøtet skal det også oversendes eventuelle tema til nye, store satsingsforslag for 2017. Om aktuelt, skal Arbeidstilsynet innen 3. desember oversende ferdig utkast til satsingsforslag etter Finansdepartementets mal, jf. FINS årlige rundskriv om Retningslinjer for regjeringens første konferanse om statsbudsjettet 2016 (finnes på regjeringen.no under Finansdepartementet).

Det gjøres i tillegg oppmerksom på at for IKT-forslag skal Difis selvdeklarerings skjema følge vedlagt, jf. KMDs rundskriv H-7/14 (Digitaliseringsrundskrivet).

6.2 FoU behov

Eventuelle forslag til særskilte FoU-behov som søkes dekket av departementet påfølgende år, sendes departementet innen 1. oktober 2015. Innspillet skal, så langt det er hensiktsmessig, koordineres med Petroleurstilsynet og i den grad det er naturlig og hensiktsmessig også STAMI.

6.3 Årsrapport for 2015

Årsrapport for 2015 skal utarbeides i henhold til Økonomiregelverkets bestemmelser og krav i tildelingsbrevet, og sendes departementet og Riksrevisjonen innen 5. mars 2016. Rapporten publiseres på virksomhetens nettsider etter at den er behandlet i etatsstyringsmøtet og senest innen 1. mai 2016. For å få tilstrekkelig tid til forberedelser til vårmøtet ber vi om at utkast til årsrapport oversendes departementet 20. februar 2016.

For utforming av årsrapporten vises til veiledningsmateriale utarbeidet av DFØ på deres hjemmeside.

Departementet har i tillegg til følgende presiseringer til innholdet i årsrapporten:

I Leders beretning

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Arbeidstilsynet skal som en del av omtalen av virksomheten og hovedtall gi en oversikt som viser total ressursbruk fordelt på hovedområdene: kjerneaktivitet, støtteaktivitet og styringsaktivitet (intern administrasjon). Rapporteringen bes utformet slik at den kan presenteres årlig (kakediagram), og etter hvert som tidsserier som viser utviklingen over flere år (tabell i del II i mal for årsrapport).

III Årets aktiviteter og resultater

Arbeidstilsynet skal gi en samlet og overordnet vurdering av resultatoppnåelsen for 2015, herunder en generell beskrivelse av tilstanden og utviklingen innen etatens ansvarsområde og eventuelle konsekvenser dette har for Arbeidstilsynets vurderinger og prioriteringer.

Det skal for de enkelte mål i pkt. 3 redegjøres for oppnådde resultater. Redegjørelsen skal beskrive hva etaten har fått ut av ressursene og aktivitetene i form av tjenester/produkter eller effekter for brukerne og samfunnet. Redegjørelsen skal inneholde både kvantitative og kvalitative vurderinger av etatens bidrag til resultatoppnåelse (jf. rapporteringskrav under de enkelte mål) og langsiktige effekter innen tilsynets ansvarsområde. Departementet ber særlig om at det vurderes hvilke virkemidler som gir best effekt innen Arbeidstilsynets ulike aktiviteter.

Det skal redegjøres for arbeidet med utvikling av metodikk for effektmåling av tilsynsvirksomheten, og for oppfølging og utvikling i Arbeidstilsynets arbeid med utvikling og tydeliggjøring av grunnlaget for risikovurderinger, tilsynsmetodikk og effektvurderinger, jf. pkt 2.1 og 3.2.

Det skal videre redegjøres for fremdriften i og effekten av arbeidet med utbedring og modernisering av IKT-systemer, herunder hvordan satsingen bidrar til bedre enhetlighet og kvalitet i tilsynet. Det skal også kvantitativt og kvalitativt redegjøres for gevinstrealisering av bevilgningsøkningen for 2015 – hvordan nye/moderniserte IKT-systemer har bidratt til rasjonalisering og overføring av midler til utadrettet virksomhet.

De konkrete rapporteringskravene og parametre er angitt under hvert resultatmål i pkt 3. Arbeidstilsynet skal i tillegg på selvstendig grunnlag vurdere om det er behov for å rapportere om andre forhold.

IV Styring og kontroll i virksomheten

Det skal i årsrapporten gis en beskrivelse av virksomhetens hovedprinsipper for styring, herunder risikostyring og internkontroll. Virksomheten skal gi en vurdering av om etablerte systemer for styring og kontroll ivaretar virksomhetens styringsbehov på en betryggende måte. Rapporten skal også redegjøre for andre forhold departementet bør kjenne til, herunder om det er planlagt eller iverksatt vesentlige endringer i opplegget for styring og kontroll.

Virksomheten skal redegjøre for sin oppfølging av Riksrevisjonens merknader i Dokument 1 og i forbindelse med eventuelle forvaltningsrevisjoner.

Virksomheten har et selvstendig ansvar for å informere departementet uten ugrunnet opphold dersom det avdekkes vesentlige styringssvikt, feil og mangler eller oppstår vesentlige avvik i gjennomføringen av virksomhetens mål og oppgaver.

V Vurdering av fremtidsutsikter

Det gis en kort vurdering og status av Arbeidstilsynets arbeid for å nå de overordnede mål på lengre sikt.

VI Årsregnskap

Årsregnskapet skal avgis i samsvar med punkt 3.4 Virksomhetens årsregnskap i bestemmelsene om økonomistyring i staten og Finansdepartementets rundskriv R-115.

Vi minner om at rapporten også etter nye bestemmelser benyttes som ledd i etatsstyringsdialogen, og hovedmottaker for rapporten skal herav være departementet.

Departementet ber om at årsrapporten blir sendt både pr. e-post til postmottak@asd.dep.no og vanlig post.

6.4 Halvårsrapportering

Det skal rapporteres på større forsinkelser i fremdriften knyttet til oppgaver som er tillagt etaten gjennom tildelingsbrevet og eventuelt andre store hendelser som påvirker ressursdisponeringen. Det skal også rapporteres om økonomistatus pr. 30. juni 2015 basert på følgende:

- Disponibel bevilgning (tildelte midler + ev. overføringer).
- Eventuelle omdisponeringer, jf. Arbeidstilsynets fullmakter.
- Regnskap pr. 30. juni 2015.
- Samlet forventet forbruk i 2015.

I tillegg skal det rapporteres på enkelte aktiviteter selv om det ikke er avvik ift. planlagt fremdrift. En oversikt over dette fremgår av rapporteringsoversikten (vedlegg 3).

Rapporten skal oversendes Arbeids- og sosialdepartementet v/Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen **innen 15. august 2015**.

6.5 Øvrig rapportering

Økonomirapportering pr. 31. august 2015

Virksomheten skal **innen 21. september 2015** rapportere status for bevilgningsregnskapet i forhold til budsjett og prognoser for året på alle kapitler og poster, inkl. inntektskapitler. Det skal rapporteres om faktisk regnskapsført beløp pr. 31. august og gis en prognose pr. 31. desember 2015. Vesentlige avvik skal omtales, og det skal redegjøres for hva som er årsakene til avvik og hvilke tiltak som iverksettes for å overholde budsjetttrammene.

Følgende oppstilling skal benyttes i rapporteringen:

Kap./post	Totalt budsjett for året	Regnskap/utbetalt per 31.8.	Prognose for utbetalt beløp per 31.12.	Avvik mellom budsjett og prognose for utbetalt per 31.12.

Det må gis en oversikt over hvordan disponibel bevilgning (totalt budsjett) fremkommer (tildeling, overført bevilgning, utgiftsreduksjoner som følge av refusjoner, revidert budsjett, tilleggsbevilgninger og omdisponeringer, samt bruk av merinntektsfullmakter).

Det skal også gis en tabellarisk fremstilling av hvordan forventet brutto mer-/mindreforbruk på kapittel og post og netto mer-/mindreforbruk justert for merinntektsfullmakter mv. fremkommer.

6.6 Løpende rapportering

Hvis Arbeidstilsynet i løpet av året finner at det vil oppstå vesentlige avvik eller forsinkelser i forhold til resultatkravene og andre føringer, jf. pkt. 2.1 og 2.2, skal det orienteres særskilt om dette. Vi ber også om at virksomheten da orienterer departementet om hvilke tiltak som vil bli gjennomført i den sammenheng.

7. DIALOG OG PLANLAGTE MØTER

Møteplan mellom Arbeidstilsynet og departementet for 2015 fremgår av vedlegg 4.

Med hilsen

Ellen Seip (e.f)
departementsråd

Ragnhild Nordaas
ekspedisjonssjef

Kopi: Riksrevisjonen via BØA (her)

BUDSJETTFULLMAKTER 2015 FOR ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER

FULLMAKTER SOM MÅ DELEGERES HVERT ÅR

Budsjettfullmaktene er ajourført i henhold til endringer i Bevilgningsreglementet vedtatt av Stortinget 26. mai 2005, og i henhold til bevilgningsreglementet vedtatt i kgl. res av 2. desember 2005.

Med hjemmel i denne resolusjonen har Finansdepartementet i Rundskriv R-110 datert 25.11.2013 fastsatt departementenes fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. Dette rundskriv erstatter R-110 av 05.12.2005. Oppdatert rundskriv finnes på Finansdepartementets nettsider:
http://www.regjeringen.no/Upload/FIN/Vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/R_110_2013.pdf

1. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd første setning er at utgifter skal føre brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Samme ledd annen setning gir imidlertid Kongen fullmakt til å gi bestemmelser om nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med hjemmel i kgl.res. av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 pst. av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelsesprosess. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større anskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringeren må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 pst. ikke overskrides.

Fullmakten videredeles til virksomhetene for 2015.

2. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 6 første ledd første setning er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Etter samme paragraf, annet ledd, kan Kongen likevel på visse vilkår gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke type anskaffelser det her dreier seg om, vil

kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.

- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til et lignende krav i økonomireglementet § 4. På dette området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Fullmakten videredeles til virksomhetene for 2015.

Det understrekes at fullmakten bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret. Virksomhetene må derfor være oppmerksomme på at det på enkelte områder kan være fastsatt bestemmelser som regulerer adgangen til å inngå driftsavtaler av den art det her er tale om¹. Slike bestemmelser kommer selvsagt i tillegg.

3. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd, nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

Med hjemmel i kgl.res. av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter, kan tas med ved beregning av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakten videredeles til virksomhetene for 2015.

4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Som hovedregel er det ikke adgang til å overskride et bevilget utgiftsbeløp, jf. bevilgningsreglementet § 5.

¹ I *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor* reguleres anskaffelser av lokaler. Instruksen er fastsatt ved kongelig resolusjon 20. januar 2012, med senere endringer. Fra januar 2014 forvaltes saksområdet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 kan imidlertid Kongen gi bestemmelser om overskridelse av driftsbevilgninger med inntil 5 pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.

Med hjemmel i kgl. res. av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål på følgende vilkår:

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter, kan overskrides med inntil 5 prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.
- b) Innsparingen må utgjøre minst en tredjedel av overskridelsen i første påfølgende budsjettår og minst to tredjedeler av samlet overskridelse ved utløpet av andre budsjettår. Innsparingen må skje under de driftsposter som ble overskredet.
- c) Overskridelsen må gå til dekning av utstyrsanskaffelser eller bygningsmessige arbeider.
- d) Fullmakten kan benyttes sammen med fullmakten til å omdisponere inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter, til post 45 Større nyanskaffelser. Dette innebærer at beløpet det er gitt samtykke til å overskride post 01 med kan omdisponeres til post 45 dersom utstyrsanskaffelser eller de bygningsmessige arbeidene er så store at de bør posteres der og ikke under post 01. For post 21 foreligger ikke tilsvarende mulighet til omdisponering.

Fullmakten delegeres ikke, men virksomhetene kan eventuelt søke departementet om samtykke til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjetterminer.

5. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste

I henhold til Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd nr. 1 kan ubrukt utgiftsbevilgning overføres til etterfølgende budsjettår med inntil fem prosent av bevilgningen.

Videre gir bevilgningsvedtak som inneholder stikkordet ”kan overføres” hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to etterfølgende budsjettårene.

Det vises til Finansdepartementets veileder om statlig budsjettarbeid punkt 2.4.2.3 for nærmere beskrivelse av overføringsbestemmelsene, samt årlig rundskriv fra Finansdepartementet om overføring av ubrukte midler.

Det er også Finansdepartementet som treffer endelig vedtak om overføring på grunnlag av innsendte opplysninger fra departementet i forbindelse med årsavslutning av regnskapet.

Departementet vil etter at Finansdepartementet har godkjent overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende budsjettår, stille til disposisjon det beløp den underliggende virksomheten skal ha rådighet over i eget brev.

MERINNTEKTSFULLMAKTER

For oversikt over merinntektsfullmakter vises til inneværende års tildelingsbrev pkt. 4.4.

PERSONALFULLMAKTER FOR ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2015

1. Ansettelse, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

1.1 Ansettelse, fullmakt til å opprette nye stillinger og fastsette lønn delegeres til den enkelte virksomhet, med mindre annet er bestemt ved lov eller fremgår av unntakene nedenfor.

Beslutning om å opprette stillinger fastsettes av virksomhetsleder.

1.2 Virksomhetene har ikke fullmakt til å opprette legestillinger selv. Ved eventuelle behov for nye *ikke-kliniske* legestillinger kan virksomheten rette en søknad til Arbeids- og sosialdepartementet.

1.3 Departementet ivaretar fullmaktene for Arbeidsretten og Riksmekleren.

2. Toppledere

2.1 Departementet foretar ansettelse i topplederstillinger og utnevnelser i embeter.

2.2 Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til topplederens arbeidsforhold, for eksempel angående:

- Alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon mv.)
- Alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

3. Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger

Det fremgår av hovedtariffavtalen hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale forhandlinger.

Departementet fører lokale forhandlinger for de virksomheter som ikke har egen forhandlingsfullmakt.

4. Utdanningspermisjon med lønn

Samtlige av departementets underliggende virksomheter som selv ivaretar sin personaladministrasjon, delegeres fullmakt til å innvilge utdanningspermisjon med lønn inntil ett år i samsvar med statens sentrale retningslinjer.

5. Fullmakter ved erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten

Departementet gir følgende virksomheter fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr. 20.000,- til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet
- Trygderetten
- Arbeidstilsynet
- Petroleumstilsynet
- Statens arbeidsmiljøinstitutt
- Statens Pensjonskasse

For øvrig skal slike erstatningskrav sendes Arbeids- og sosialdepartementet. Erstatninger ut over kr. 20.000,- skal forelegges Kommunal- og moderniseringsdepartementet via Arbeids- og sosialdepartementet.

6. Fullmakter ved erstatningskrav mot staten

Ved krav mot staten om erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, gir departementet Arbeids- og velferdsdirektoratet fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 150.000,-.

Trykderetten, Pensjonstrygden for sjømenn og Statens pensjonskasse er delegert fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 50.000,-.

Unntatt fra reglene er ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift.

Andre krav om erstatning sendes Arbeids- og sosialdepartementet.

Vedlegg 3: Rapporteringsoversikt 2015 – Arbeidstilsynet

Frister	Aktivitet
15. januar	⇒ Regnskapsrapport til statsregnskapet
28. januar	⇒ Foreløpig regnskap/omposterings ⇒ Kapitalregnskapsposter ⇒ Forklaringer til statsregnskapet 2014 ⇒ Overføring av ubrukte bevilgninger til 2015 ⇒ Rapportering av anvendt kontoplan og regnskapsprinsipp
15. februar	⇒ Plan for pågående regelverksarbeid, jf. pkt. 3.4
20. februar	Utkast til <i>årsrapport 2014, jf. Tildelingsbrev for 2014</i> : ⇒ Rapport på årsresultat jf. pkt. 5.3 samt veiledning fra DFØ ⇒ Aktuelle rapporteringskrav under pkt. 2 ⇒ Rapportering under pkt. 4: Redusere og fjerne tidstyver i forvaltningen, jf. pkt. 4.1
2. mars	⇒ Behov for bevilgningsendring – 1. halvår 2015 (RnB), jf. pkt. 4.3
15. mars	⇒ Endelig årsrapport 2014 til departementet og Riksrevisjonen, jf. pkt. 5.3 i tildelingsbrev for 2014
30. april	⇒ Innspill / bidrag til Prop. 1 S (2015-2016) med utgangspunkt i bestilling fra departementet, jf. pkt. 6.1.1
1. juni	⇒ Rapportering i Difis rapporteringsløsning, Fellesføring - tidstyver jf. pkt 5.1
15. august	⇒ Halvårsrapporten (avvik) oppgaver og budsjett, jf. pkt 6.4 ⇒ Aktuelle rapporteringskrav under pkt 3, jf. pkt 3.1 og 3.2
21. september	⇒ Økonomirapportering pr. 31. august (omgrupperingsproposisjonen), jf. pkt. 4.3 og 6.5
1. oktober	⇒ Eventuelle forslag til særskilte FoU-behov 2016 jf. pkt. 6.2
En uke før møtet i oktober	⇒ Innspill til tildelingsbrev for 2016 med utgangspunkt i <u>utkast</u> fra departementet jf. pkt. 6.1.2 ⇒ Oppdatert risikobilde basert på innspill til tildelingsbrev for 2016, jf. pkt. 6.1.2 ⇒ Ev. forslag til tema for store satsinger 2017, jf. pkt. 6.1.2
3. desember	⇒ Nye store satsingsforslag for 2017 basert på mal fra Finansdepartementet, jf. pkt 6.1.2
Frist avklares i samråd med deltakerne i prosjektet	⇒ Årlig rapport om skadeutvikling i bygge- og anleggsnæringen, jf. pkt. 3.1.2
20. februar 2016	⇒ Utkast til <i>årsrapport for 2015</i> , jf. pkt. 6.3 samt veiledning fra DFØ ⇒ Aktuelle rapporteringskrav under pkt. 3 ⇒ Rapporteringskrav under pkt. 5: ⇒ Fellesføring – tidstyver, jf. pkt. 5.1 ⇒ Beskrivelse av risikoutvikling og oversikt over gjennomførte øvelser, jf. pkt. 5.2

Vedlegg 4: Møteplan 2015 - Arbeidstilsynet

Dato	→ Aktuelle tema for drøfting
4. mars	→ Etatsstyringsmøte våren, kl. 1000 – 1500 - Oslo
Forrige år (2014)/	⇒ Kort gjennomgang og utsjekking av Årsrapport 2014 ⇒ Vurdering av forholdet mellom resultater og ressursforbruk
Inneværende år (2015)	⇒ Konsekvenser for årets prioriteringer og fastsatte mål, herunder avklaring av eventuelle innspill til RnB
Neste år (2016)	⇒ Arbeid med Prop. 1 S (2015-2016) og tildelingsbrev 2016.
16. juni	→ Faglig kontaktmøte, kl. 1000 – 1500 - Oslo
12. og 13. oktober	→ Faglig kontaktmøte / Etatsstyringsmøte høst – Trondheim
Faglig kontaktmøte	⇒ Nærmere dagsorden fastsettes senere
Inneværende år (2015)	⇒ Status resultatoppnåelse 2015 iht. tildelingsbrevet – halvårsrapport ⇒ Eventuelle behov for justeringer i forhold til fastsatte mål ⇒ Avklaring av eventuelle innspill til omgrupperingsproposisjonen 2015
Neste år (2016) + 1	⇒ Oppdatert risikobilde ⇒ Tildelingsbrev for 2016 ⇒ Tema for nye store satsingsforslag 2017 (frist 3. desember)
Eventuelt: Langtids-planlegging (2016+)	⇒ Strategi for oppnåelse av formål på lengre sikt